improve the Ukrainian Army operational capabilities and acquire interoperability with NATO forces. The main means to achieve these goals are implementing the Euro-Atlantic standards, perfecting the Ukrainian servicemen training, including improving CLT. The paper examines the key directions of the Ukrainian academic military cooperation with NATO and EU in developing CLT in the framework of adopted programs. It describes main aspects of these projects and their implementation mechanisms as well as key advantages, opportunities and achievements of such cooperation. Based on the effectiveness assessment of existing academic military cooperation programs, it was concluded that they have a positive impact on improving the CLT with use of open access to training resources, intellectual achievements, modern training technologies and best practices of partner countries. The main tasks for further development of the academic military cooperation include perfecting support to CLT, improving professional development of the faculty and implementing innovative forms of education.

Keywords: language training, cadet, academic military cooperation, Armed Forces of Ukraine, NATO, European Union.

УДК 35.071.1

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2021.45.24-27>

В. Рижиков, д-р пед. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
Vadr66@rambler.ru

ORCID ID 0000-0001-7069-7040,

О. Діденко, д-р пед. наук, проф.

О. Діденко, д-р пед. наук, проф.

ORCID ID 0000-0002-7900-6047

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Хмельницький, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Розглянуто практику використання системного підходу в побудові професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ та ВВП(ЗВО). Проведено аналіз основних принципів поведінки педагогічної системи, які визначаються самою системою як цілісною організованою множиною військової підготовки, що забезпечує стабільний характер поведінки і досягнення системою ефективних результатів військової освіти. Розкрито базові системи професійної підготовки у ВВНЗ та ВВП(ЗВО), які мають умовний рівень залученості в освітньому процесі. Проте основою є невід'ємність всіх систем у підготовці майбутнього офіцера ЗСУ, а взаємозамінюваність або взагалі відсутність будь-якої однієї системи підготовки веде до непоправних наслідків, результатом яких є не повною мірою сформована готовність офіцера ЗСУ до професійної діяльності. Теоретично готовності до професійної діяльності сформована як знання, навички й уміння, набуті в повному обсязі, але важливим моментом залишається те, чи сформована психологічна готовність до професійних дій під час екстремальної ситуації військової служби. З огляду на викладений матеріал доходимо висновку – підготовка офіцера ЗСУ у ВВНЗ та ВВП(ЗВО) є системною підготовкою. Результат процесу професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ та ВВП(ЗВО) – високий рівень готовності курсантів до практичної діяльності, якого можна досягти тільки за рахунок упорядкування системи на підставі певних принципів, до яких належать: принцип об'єктивності, комплектності, конкретно-історичного (генетичного) підходу, системності, протиріччя педагогічного досвіду. Це надає можливість цілеспрямовано організувати специфічне функціонування всіх підсистем професійної підготовки майбутніх юристів та їхню ефективну взаємодію відповідно до аспектних та загальних мети та завдань. При моделюванні системного підходу в побудові професійної підготовки у ВВНЗ та ВВП(ЗВО) використовують основні педагогічні системи (види підготовки), що беруть участь у формуванні професійної освіти офіцера ЗСУ. Кожна з них має свою мету і завдання, конкретний зміст, засоби і методи. Оскільки професійна підготовка майбутніх офіцерів ЗСУ є інтеграційним процесом, то формування тих самих п'яти базових систем (теоретична, психологічна, фізична, тренажерна та полігонна, практична (стажування на офіцерських посадах у бойових військових частинах)).

Ключові слова: системний підхід, професійна підготовка, професійна готовність військовослужбовців, педагогічні системи.

Постановка проблеми. Розробка теоретичних і методологічних засад формування готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до реальної професійної діяльності вимагає процесу системності, інтегрованості військової підготовки відповідно до сьогодення, тому що система надає можливість воедино поєднати всі складові професійної підготовки сучасного офіцерського складу, які відповідно є і складовими професійної готовності. Програма реалізації такої дослідницької позиції щодо формування готовності майбутніх офіцерів до реальної професійної діяльності заснована на розбудові системи професійної військової освіти, яка розбудовувалася протягом десятиліть.

Аналіз досліджень та публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури, присвяченої проблемам військово-професійної підготовки, військово-професійного самовизначення, розвитку військово-професійної спрямованості показав, що сьогодні існує безліч різних теоретичних і методологічних підходів у галузі військово-професійної підготовки: із проблем освіти загалом і професійної освіти зокрема (В. Луговий, В. Кремень, В. Манько та ін.); із дослідження системного підходу (П. Анохін, І. Блауберг, Р. Макаров, Л. Петрушенко, В. Садовський, Є. Юдін та ін.); із проблем військової освіти (І. Руснак, М. Нецадим, О. Прохоров, І. Толок, О. Торічний, В. Ягупов та ін.). Психологічну готовність і

суть психологічної підготовки розкривають О. Леонтьєв, К. Платонов та ін., а професійну готовність – М. Дьяченко, А. Столяренко та ін. Військово-професійна підготовка майбутніх офіцерів розглядається як основна детермінанта загальної спрямованості особистості, її складна властивість, що має систему спонукань, визначає активність суб'єкта навчання та являє собою сукупність цінностей, потреб, мотивів, які спонукають людину займатися тією чи іншою діяльністю.

Виклад основного матеріалу. Однією з невідмінних умов ефективності професійної діяльності військовослужбовця є професійна готовність. Військова служба належить до професій особливого ризику, пов'язаних із імовірним каліцтвом і можливою втратою здоров'я та навіть життя. Обов'язковою умовою професійної готовності військовослужбовця є відповідність його фізичної підготовленості до змісту та стану психіки і фізичного здоров'я. Відомий радянський психолог К. Платонов зазначав, що професійна готовність фахівця – це суб'єктивний стан особистості, яка вважає себе здатною і підготовленою до виконання відповідної професійної діяльності та прагне її виконувати [5].

Професійна готовність військовослужбовця є складним, багаторівневим, різноплановим системним психічним утворенням, насамперед особистісним утворенням

людини. Професійна готовність військовослужбовця припускає наявність системи, яка складається із відповідного рівня фізичного здоров'я, вишколу, сформованості і розвиненості необхідних для успішної професійної діяльності фізичних якостей, наявності відповідного рівня фізичної культури особистості. Це очевидно, оскільки професійна діяльність військовослужбовця передбачає, що той чи інший рівень прикладання фізичних сил, фізичної енергії пов'язаний із витратою не тільки психічної, але й фізичної енергетики.

Вишкіл – це ретельне прищеплення будь-яких навичок, привчання до дисципліни. Вишкіл – слово українського походження, яке утворилося від дієслова "вишколити", а те, у свою чергу, від слова "школа". Синонімами до слова *вишкіл* можна вважати слова *муштра*, або *тренування*. Також це слово означає навчання, причому вживається зазвичай саме у "військовому" сенсі, тобто не тільки щодо навчання людей знань, але й так званої "військової постави", тобто вміння рівно тримати спину, ходити строем. У військовій сфері можна трактувати як строева підготовка.

Як зауважують М. Дьяченко [3] та А. Столяренко [8], у професійній готовності фахівця доцільно виділяти два взаємопов'язаних види готовності:

- попередню, завчасну, потенційну готовність як професійну підготовленість особистості до відповідної діяльності. Ця готовність фахівця включає в себе: систему досить стійких, статичних компонентів, психічних утворень – знань, умінь, навичок професійної діяльності, професійно важливих якостей, смислів і цінностей особистості, її відносин, переваг, у цілому певний рівень професійно необхідного потенціалу особистості;

- безпосередню, одномоментну, ситуативну готовність як стан відповідної змобілізованості, функціональної налаштованості психіки фахівця на вирішення конкретних завдань у відповідних обставинах і умовах. Цей аспект професійної готовності фахівця характеризується високою динамічністю, рухливістю і залежністю від ситуативних обставин, стану психічного і фізичного здоров'я фахівця, морально-психологічної атмосфери в колективі, соціальному середовищі [3, 8]. Інколи буває, що навіть досить добре підготовлений до вирішення професійних завдань фахівець у потрібний момент може виявитися не мобілізований, не налаштований на відповідну діяльність, його психічна регуляція професійної поведінки та діяльності відповідним чином може бути не актуалізована. У такому випадку успішна діяльність буде неможливою або виявиться малоефективною. Звідси робимо висновок, що готовність офіцера ЗСУ до професійної діяльності припускає наявність у нього відповідного рівня професійної компетентності, професійної майстерності, а також здатності саморегуляції, самонастрою на відповідну діяльність, вміння мобілізувати свій професійний (психологічний, особистісний і фізичний) потенціал на вирішення поставлених завдань у загальній системі виконання бойового завдання.

Головний сенс системного підходу у військовій освіті полягає в тому, що будь-яка деталь дослідження і спостереження може бути укорінена в один з умовних механізмів внутрішньої архітекtonіки. Будь-яка наукова тема, що претендує на істинність, не може бути сформульована поза конкретною системою. Окрім того, трактування отриманих наукових досліджень без сумніву набуває найбільшого ефекту, якщо враховані системні механізми [9].

На думку І. Блауберга, В. Садовського і Е. Юдіна, зважаючи на глибокі змістовні відмінності між різними типами систем, для сучасного етапу розвитку системних досліджень навряд чи можна вважати ефективним шлях експлікації змісту поняття "система", заснованого на

спробах виділення загальних характеристик цього змісту в різних конкретних випадках. Перспективнішим, на їхній погляд, є змістовний розгляд розмаїття значень цього поняття [2]. І. Блауберг, В. Садовський і Е. Юдін пропонували на підставі визначення системи як цілісної безлічі елементів здійснити типологічний аналіз таких множин, створюючи ряд понять "системи" [2]. Фактично йшлося про розгляд поняття "система" як діалогічного, конвенціонального, що цілком співвідноситься з нормами посткласичної науки і категорично суперечить класичним вимогам однозначності термінів.

Для нашого дослідження можливе моделювання практики з використанням системного підходу в побудові професійної підготовки у ВВНЗ та НВП (ЗВО) найбільш доцільним, на наш погляд, можна вважати *визначення системи*, яке дав П. Анохін: "Система – являє собою комплекс винахідливо залучених компонентів, де взаємодія і взаємовідношення набувають характеру взаємодії компонентів на отримання фокусуючого результату" [1]. Таке визначення системи повною мірою задовольняє аналіз і синтез "штучних систем" у такій галузі людської діяльності, як військова освіта. За його спостереженням, використання системного підходу існує для того, щоб підсумковий результат був дійсно продуктивним, а завдання науковця полягає в заповненні тієї прірви, яка розділяє у багатьох науках рівень цілісного і рівень особистого. "Природньо, – зазначає вчений, – заповнити цю прірву неможливо словами і визначеннями: необхідні дієві принципи праці у цьому напрямку" [1].

Послідовність використання системного підходу у військовій освіті передбачає таку послідовність процедур:

- фіксація деякої безлічі елементів, відокремленої від решти елементів педагогічного процесу;
- встановлення і класифікація зв'язків цієї множини – зовнішніх (тобто зв'язків множини з рештою світу) і внутрішніх (тобто зв'язків між елементами множини);
- визначення (на основі аналізу сукупності зовнішніх зв'язків) принципів взаємодії системи з педагогічним середовищем;
- виділення серед множини внутрішніх зв'язків спеціального їх типу – системоутворюючих, що забезпечують, зокрема, певну впорядкованість педагогічної системи;
- з'ясування (у процесі вивчення впорядкованості) структури та організації педагогічної системи (структура виражає інваріантний аспект системи, а організація – кількісну характеристику і спрямованість упорядкованості);
- аналіз основних принципів поведінки педагогічної системи, які визначаються самою системою як цілісна організована множина військової підготовки;
- вивчення процесів управління, що забезпечують стабільний характер поведінки і досягнення системою ефективних результатів військової освіти.

Генерал О. Сирський зазначає, що в контексті адаптації ЗСУ до стандартів НАТО та розвитку взаємосумісності з підрозділами країн-членів Альянсу використовується цілий пакет інструментів. У частині, що стосується підготовки військ за стандартами НАТО, можна виділити три основні напрями: участь у багатонаціональних навчаннях, підготовка українських військових у межах чотирьох іноземних тренувальних місій на території України та участь у заходах у межах Концепції оперативних можливостей програми "Партнерство заради миру". Саме системний підхід у застосуванні цих інструментів, на переконання О. Сирського, дозволяє якісно та планомірно здійснювати підготовку підрозділів Сухопутних військ за стандартами НАТО. Елементами системи професійної готовності

сті майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності є засоби підготовки, які входять до складу системи і виконують визначені функції. Щодо системи професійної підготовки кожний елемент є підсистемою, але щодо внутрішнього устрою елемент буде являти систему. Як елементи системи (другого порядку) будуть виступати піделементи [6, 7].

Елементами системи професійної підготовки у ВВНЗ є засоби (їхні аспекти) підготовки, а саме:

- теоретична підготовка;
- психологічна підготовка;
- фізична підготовка;
- тренажерна та полігонна підготовка
- практична підготовка (стажування на офіцерських посадах у бойових військових частинах).

Співвідносно до "себе" кожний названий елемент можна вважати також системою. Елементи входять до складу системи за єдиною ознакою: ступенем свободи, за яким вони можуть знадобитися, щоб отримати як результат систему. Включені до системи елементи впорядковують за визначеними параметрами. Основним інструментом упорядкування взаємодії елементів системи є результати, які стабілізують організацію системи [7]. Для досягнення запрограмованого результату системи – формування готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності в процесі професійної підготовки у ВВНЗ НВП(ЗВО) необхідно провести впорядкування системи на підставі визначених закономірностей (принципів), які мають так вплинути на різні засоби підготовки, щоб у кінцевому результаті сформувані визначений високоорганізований, гнучкий комплекс із множини можливих інтегративних утворень у відповідь на вплив середовища. Цілком очевидно, що безпосередня психологічна готовність є наслідком актуалізації попередньої, недостатній рівень (або відсутність) якої знижує прояв першою. Попередня, потенційна, завчасна психологічна готовність є основою безпосередньої, ситуативної, і тому підготовка фахівця є процесом формування у нього достатнього для професійної діяльності рівня попередньої готовності його психіки, стійких, статичних компонентів його професійної підготовленості.

Включення елементів професійної підготовки до системи та їхнє впорядкування має забезпечити узгоджену і взаємопов'язану систему адаптації, для того аби організм розбудовував адаптаційні системи у відповідь на інформаційний вплив кожного засобу підготовки, не руйнуючи, а посилюючи і добудовуючи адаптаційний комплекс, який формується під інформаційним впливом інших засобів (елементів) системи. Таким чином, фіксація елементів (засобів) у системі професійної підготовки у ВВНЗ та НВП (ЗВО) має здійснюватись за визначеними інтерактивними зв'язками. Причому результат системи можна отримати не шляхом простої суми результатів впливу різних засобів (елементів) підготовки, а лише під впливом засобів підготовки. Іншими словами, професійна готовність офіцера ЗСУ не може бути сформована жодним із засобів підготовки, наприклад фізичної, але тільки сумою всіх професійних підготовок майбутніх офіцерів у ВВНЗ та НВП (ЗВО). Для залучення запрограмованого результату необхідно так розташувати елементи (засоби підготовки) системи, щоб їхня взаємодія набула характеру "взаємодії" з метою отримання "фокусованого" результату. Однією з важливих ознак системи є неможливість елемента існувати поза системою і руйнування системи при випаданні елемента [6, 9]. Професійна підготовка у ВВНЗ НВП(ЗВО) може бути системою лише тоді, коли кожний її елемент не може виконувати функції всієї системи і водночас не може виконувати власні функції поза системною організацією.

Отже, кожна базова система в процесі професійної підготовки офіцера ЗСУ має вирішувати специфічні завдання такої підготовки, які ми називаємо аспектами. Наприклад, психофізична підготовка, як зазначає Р. Марков, при вирішенні свого базового завдання (розвиток основних фізичних якостей, гартування організму тощо) відповідно до мети професійної підготовки може вирішувати аспекти завдання (формування емоційної стійкості, витривалості при перевантаженнях, загартованість організму тощо) шляхом спеціальної цілеспрямованої організації і функціонування інформаційного процесу [4]. Генерал-полковник головнокомандувач Сухопутних сил О. Сирський наголошує на тому, що бойова підготовка – це основа боєздатності війська.

Результати досліджень, що виконані з метою покращення підготовки майбутніх офіцерів ЗСУ, але без урахування всієї структури, не можуть бути в такому випадку включені до системи, аби набути цілісно-інтегративного характеру. Як наслідок взаємодії з іншими засобами підготовки певний ефективний засіб може змінюватися або набувати нових якостей, що не враховуються в дослідженні, проведеному при системній організації. Це впливає на отриманий фокусований результат професійної підготовки у ВВНЗ та НВП (ЗВО).

Система професійної підготовки у ВВНЗ є складним об'єктом дослідження. Ця складність зумовлена такими чинниками:

- різноманіттю формуючих засобів підготовки;
- різними за характером інформаційними потоками;
- різною "формуючою здатністю" окремих засобів підготовки;
- складністю організації та структури різних систем (субсистем, елементів) підготовки;
- необхідністю управляти різними педагогічними процесами;
- особливою складністю взаємодії системи професійної підготовки в цілому та її субсистем (елементів) з організацією (у загальному розумінні).

Висновки. Із метою конкретизації сутності освітнього процесу у ВВНЗ та НВП(ЗВО) важливою обставиною є питання взаємодії всіх складових системи формування готовності майбутніх офіцерів ЗСУ до професійної діяльності, що забезпечує їхнє професійне становлення. Така необхідність викликана існуючою на сьогодні невизначеністю у структурі систем, в їхній взаємодії щодо отримання єдиного результату. Слід також зауважити, що відповісти на подібні питання у межах аналітичного стилю мислення досить складно. Як було вже зазначено, у професійному формуванні офіцера ЗСУ беруть участь п'ять основних видів підготовки: теоретична, психологічна, фізична, тренажерна та полігонна, практична підготовка (стажування на офіцерських посадах у бойових військових частинах). Інтеграція зазначених аспектів базових систем утворюють систему професійної підготовки офіцера ЗСУ. При цьому фокусування зусиль педагогічної системи в досягненні єдиного запрограмованого результату – ефективної професійної підготовки у ВВНЗ та НВП(ЗВО) – має здійснюватись цілеспрямованою організацією, спеціальними дидактичними принципами, що дозволяють отримати високу ефективність при різнохарактерній дії індивідуальних інформаційних процесів.

Список використаної літератури

1. Анохин П. К. Избранные труды: Философские аспекты теории функциональной системы / П. К. Анохин. – Москва : Наука, 1978. – 400 с.
2. Блауберг И. В. Системный подход в современной науке / И. В. Блауберг, В. Н. Садовский., Э. Г. Юдин // Проблемы методологии системного исследования. – Москва : Мысль, 1970. – 455 с.
3. Дяченко М. И. Готовность к деятельности в напряженных условиях. Психологический аспект / М. И. Дяченко, В. А. Кандыбович,

В. А. Пономаренко // Юридична психологія, 2016. – № 1(18); Минск: Изд-во БГУ, 1976. – 204 с.

4. Макаров Р. Н. Теория и практика конструирования целевых моделей операторов особо сложных систем управления: монография / Р. Н. Макаров, Л. В. Герасименко. – Москва: Изд. Междунар. акад. проблем человека в авиации и космонавтике, 1997. – 450 с.

5. Платонов К. К. Структура и развитие личности / К. К. Платонов. – Москва: Наука, 1986. – 255 с.

6. Прохоров О. А. Інтерактивні методи навчання: теорія та практика впровадження ділових (рольових) ігор в освітній процес військових навчальних закладів / О. А. Прохоров, В. С. Рижигов // наук. журн. Інноваційна педагогіка, 2020. – Одеса. – Вип. 3, №21. – С. 87–92.

7. Рижигов В. С. Теорія і практика конструювання цільових моделей (професіограм) та процесу професійної підготовки майбутніх юристів: монографія / В. С. Рижигов. – Херсон: ТОВ "Айлант", 2010. – 280 с.

8. Столяренко А. М. Прикладная юридическая психология: учеб. пособие для вузов / А. М. Столяренко. – Москва: Юнити-Дана, 2001. – 639 с.

9. Systems approach in military personnel training technology / V. S. Ryzhykov, S. V. Buryi, L. Kotova et al. // Revista inclusiones, 2020. – Vol. 7, № 4. – P. 274–281.

References

1. Anokhin, P.K. Izbrannye trudy: Filosofskie aspekty teorii funktsionalnoi sistemy. Moscow: Nauka. 1978.

2. Blauberg, I.V.; Sadovskii, V.N. y Yudin, E.G. Systematic approach in modern science. Problems of system research methodology. M.: Mysl, 1970.455 s.

V. Ryzhykov, Dr of Pedagogical Sci., Prof.

Taras Shevchenko National University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Vadr66@rambler.ru

ORCID ID 0000-0001-7069-7040,

O. Didenko, Dr of Pedagogical Sci., Prof.

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-7900-6047

3. Dyachenko M.I. Readiness for activity in stressful conditions. Psychological aspect / LEGAL PSYCHOLOGIYA, № 1 (18), 2016 139 M. I. Dyachenko, L.A. Kandybovich, V.A. Ponomarenko. Minsk: BSU Publishing House, 1976. 204 p.

4. Makarov R.N., Gerasimenko L.V., Makarov R.N. Theory and practice of designing target models for operators of especially complex control systems: [monograph] /, M: Ed. International Academy of Human Problems in Aviation and Astronautics, 1997. 450 p.

5. Platonov K.K. Structure and personality development. Moscow: Nauka, 1986. 255 p.

6. Prokhorov O.A. Rizhikov V. Interactive methods of science: theory and practice of introducing diloviyh (role) igor in the educational process of the master's pupils. Innovation pedagogy: science journal, Odessa, no.21 v. 3. Pp. 87–92.

7. Ryzhykov V.S. Theory and practice of constructing target models (profesiograms) and the process of professional training of maybut lawyers. Monograph. Kherson, TOV "Aylant", 2010. 280 s.

8. Stolyarenko A.M. Applied legal psychology: textbook. manual for universities. Moskva: Unity-Dana, 2001. 639 p.

9. Ryzhykov Vadym. Buryi S., Kotova L., Bondarenko O.V., Bura Y.V. Systems approach in military personnel training technology. Revista inclusiones volumen 7 – número 4 – octubre/diciembre 2020. P. 274–281.

Надійшла до редколегії 08.02.21

APPLICATION OF SYSTEMATIC APPROACH IN THE PROCESS OF FORMING THE READINESS OF AFU FUTURE OFFICERS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY: THEORY AND PRACTICE

The article discusses the use of the system approach of future officers training in higher military educational institutions, analyzes the basic principles of the pedagogical system, which are defined by the system as a holistic organized set of military training, which ensures stable behavior and effective results of military education. The basic systems of professional training in higher military educational institutions, which have the conditional level of involvement in the educational process, are revealed. However, the basis is the inalienability of all systems in the training of future officers of the Armed Forces, and the interchangeability or absence of any training system leads to irreparable consequences, the result of which is not fully formed professional readiness of an officer of the Armed Forces. Theoretically, professional readiness is formed as knowledge, skills and competencies fully acquired, but the important point remains whether psychological professional readiness is formed during the extreme situation of military service. In view of the material presented in the scientific article, the conclusion is that the training of officers of the Armed Forces in higher military educational institutions is a system one. The result of the training process of future officers in higher military educational institutions is a high level of cadets readiness for practical activities, which can be achieved only by streamlining the system on the basis of certain principles to which we include: the principle of objectivity, completeness, specific historical (genetic) approach, systematics, contradictions of pedagogical experience. This makes it possible to organize the specific functioning of all subsystems of future officers training and their effective interaction in accordance with the aspect and general goals and objectives. When modeling the system approach of professional training in higher military educational institutions the main pedagogical systems (types of training) involved in the training of officers of the Armed Forces are used. Each of them has its purpose and objectives, specific content, means and methods. Because the professional training of future officers of the Armed Forces is an integration process of formation of the same five basic systems (theoretical, psychological, physical, training and practical (officer training in combat units)).

Key words: system approach, professional training, military professional readiness, pedagogical systems.